

Uchwała nr 36/XLII
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP
z dnia 28 kwietnia 2026 r.
w sprawie wykładni § 50 ust. 1 Statutu ZHP
(sposób obliczania kworum przy podejmowaniu uchwał)

Na podstawie § 85 ust. 5 Statutu ZHP Naczelny Sąd Harcerski ZHP uchwała, co następuje:

1. Liczba uprawnionych do głosowania w przypadku podejmowania uchwał przez kolegiąlną władzę ZHP oznacza liczebność tej władzy, określoną przez właściwy zjazd.
2. Liczba uprawnionych do głosowania nie zmienia się w przypadku wystąpienia wakatów.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 29 kwietnia 2026 r.

Przewodniczący
Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP

(-) hm. Tomasz Rawski

Uzasadnienie

Statut ZHP bezpośrednio nie rozstrzyga problemu, będącego przedmiotem niniejszej uchwały. Rozstrzygnięcie wymaga zatem analizy kontekstu i znalezienia sytuacji analogicznych poza ZHP.

Teoretycznie możliwe są 2 sposoby określenia liczby uprawnionych do głosowania, zgodnie z § 50 ust. 1 Statutu ZHP. Punktem odniesienia może być:

- 1) liczebność władzy określona uchwałą zjazdu,
- 2) aktualna liczebność władzy, uwzględniająca ewentualne wakaty.

Poniższa tabela pokazuje, jak w praktyce mogłoby w obu przypadkach przebiegać podejmowanie uchwał przez władze kolegiąlne, liczące 3-11 członków, przy założeniu maksymalnej dopuszczalnej liczby wakatów.

Liczebność władzy	Dopuszczalna liczba wakatów	Minimalna liczebność	Minimalne kworum w oparciu o uchwałę zjazdu	Większość decydująca	% liczebności władzy	Minimalne kworum pomniejszone o wakaty	Większość decydująca	% liczebności władzy	Różnica w większości decydującej
3	1	2	2	2	67%	1	1	33%	34%
4	2	2	2	2	50%	1	1	25%	25%
5	2	3	3	2	40%	2	2	40%	0%
6	3	3	3	2	33%	2	2	33%	0%
7	3	4	4	3	43%	2	2	29%	14%
8	4	4	4	3	38%	2	2	25%	13%
9	4	5	5	3	33%	3	2	22%	11%
10	5	5	5	3	30%	3	2	20%	10%
11	5	6	6	4	36%	3	2	18%	18%

Użyte w tabeli pojęcie „większości decydującej” odnosi się do minimalnej liczby członków, których jednomyślność realnie skutkuje podjęciem rozstrzygnięcia.

Z powyższych danych wynika, że:

- różnica w większości decydującej między oboma podejściami jest największa w przypadku 3 osobowej władzy i wynosi 34%, choć w przypadku władz o liczebności 5 i 6 osób taka różnica w ogóle nie istnieje;
- w przypadku 3 osobowej władzy, przy określaniu kworum w odniesieniu do liczebności władzy pomniejszonej o liczbę wakatów, do podjęcia rozstrzygnięcia wystarczy tylko 1 osoba;
- przy określaniu kworum w odniesieniu do liczebności władzy pomniejszonej o liczbę wakatów, w skrajnym przypadku władzy 11-osobowej o rozstrzygnięciu może zdecydować jedynie 18% wyjściowego składu władzy; przy alternatywnym obliczaniu kworum wymagana byłaby jednomyślność 36% stanu osobowego (2-krotna różnica).

Ponadto, w sytuacjach analogicznych takich jak:

- uchwalanie ustaw przez Sejm RP,
- przyjmowanie uchwał przez radę gminy

kworum jest odnoszone do ustawowej liczby postów / radnych. Natomiast w przypadku takich organów jak:

- Rada Ministrów,
- zarząd spółki

kworum jest obliczane bazując na aktualnej liczbie członków danego gremium.

W przypadku Sejmu RP czy rady gminy, liczebność tych władz jest ustalana z poziomu ustawy (odgórnie), z pozostałych przypadkach jest zależna od liczby nominacji do danego organu.

W przypadku ZHP, liczebność władz kolegialnych określają właściwe zjazdy, przez co pojęcie liczebności władzy jest bliższe sytuacji Sejmu RP czy rady gminy. Statut ZHP w § 63 ust. 1, § 70 ust. 1 oraz § 77 ust. 1 wskazuje bowiem, że zjazdy są najwyższą władzą danego szczebla struktury, pozostałe władze są związane uchwałami zjazdu, w tym uchwałami w zakresie własnej liczebności. Wakat jest sytuacją nadzwyczajną, bo jak wskazuje § 62 ust. 4, stan osobowy władzy powinien być uzupełniony niezwłocznie.

Co prawda, statutowe pojęcie liczby „uprawnionych do głosowania” użyte w § 50 ust. 1 nie jest tożsame z „ustawową liczbą posłów/radnych”, stosowaną w ustawach, jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że przepis Statutu ZHP odnosi się zbiorczo do wszystkich władz kolegialnych ZHP i tym samym jego większa elastyczność / ogólność jest uzasadniona.

Reasumując, zważywszy kontekst prawny i analogie, rozstrzygnięto, że liczebność władzy, do której należy odnosić pojęcie kworum, jest w trakcie kadencji stała i wynika z uchwały danego zjazdu. Rozstrzygnięcie przeciwne byłoby:

- niedemokratyczne, sprzeczne z § 3 ust. 2 Statutu ZHP;
- niezgodne z przepisami określającymi uprawnienia zjazdów do stanowienia o liczebności władz, tj. § 64 ust. 1 pkt 6 i 7, § 71 ust. 1 pkt 6-8 oraz § 78 ust. 1 pkt 9-12 Statutu ZHP;
- sprzeczne z normą stanowiącą, że wakujący mandat jest sytuacją nadzwyczajną, a więc niezgodne z § 62 ust. 4 Statutu ZHP.

Uchwała została podjęta zgodnie z § 58 ust. 1 Regulaminu Sądów Harcerskich ZHP, na wniosek Centralnej Komisji Rewizyjnej ZHP.